

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
201101755

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
11/00786-2/CGN

Dato
3. oktober 2011

Forslag til forskriftsendringer og nye forskrifter som følge av Prop. 91 L (2010-2011) – Datatilsynets uttalelse

Datatilsynet viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 4. juli 2011.

Datatilsynet har gjennomgått forslagene og har kommentarer knyttet til følgende kapitler i høringen:

Kapittel 3: Ny forskrift om kommunal betaling for utskrivingsklare pasienter

Forslag til forskrift § 7 gir spesialisthelsetjenesten plikt til å gi nødvendig og tilstrekkelig informasjon til kommunene slik at de kan etterprøve hvorvidt vilkårene for betalingsplikten skal inntre er oppfylt i det enkelte tilfellet.

Etter forslagetets første ledd kan kommunen kreve å få en redegjørelse, og redegjørelse skal etter annet ledd inneholde ”tilstrekkelig og nødvendig informasjon”.

I høringen er det presisert at bestemmelsen ikke gir rett til innsyn i pasientjournal. Det skal være opp til spesialisthelsetjenesten å bestemme hvorvidt man vil ta utdrag fra pasientjournal eller skrive en egen redegjørelse basert på innholdet i journalen.

Datatilsynet er positivt til at det i forslaget er inntatt en formulering som begrenser redegjørelsens omfang til tilstrekkelig og nødvendig informasjon. Dette er et av grunnkravene i helseregisterloven § 11 og personopplysningsloven § 11. Tilsynets oppfatning er at begrensningen som hovedregel medfører at det bør skrives en egen redegjørelse basert på pasientjournal som kun inneholder opplysninger som er nødvendige for å administrere den kommunale betalingen. En utlevering av pasientjournal vil selv ved kun utdrag av journalen medføre risiko for behandling av overskuddsinformasjon.

Helseopplysninger er underlagt taushetsplikt, og det må derfor foreligge rettslig grunnlag før en utlevering i samsvar med den foreslåtte forskriften § 7. Departementet har i høringen kommet til at helsepersonelloven § 26 gir slik hjemmel, jf. høringens s. 22.

Datatilsynets presiserer at helsepersonelloven § 26 kun gir hjemmel til utlevering *internt* i en virksomhet. Den kan dermed ikke gi grunnlag for utlevering av opplysninger mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

Datagrunnlaget for det økonomiske oppgjøret skal være et nasjonalt ansvar, og skal ta utgangspunkt i data fra NPR. Helsedirektoratet skal være ansvarlig for alle beregninger som gjelder den enkelte kommune. Det skal sikres at datagrunnlaget gjøres tilgjengelig for kommunene, for eksempel gjennom en nettbasert løsning hvor kommunene fortløpende kan få innsyn i og informasjon om kostnader og utskrivingsklare pasienter.

Høringen omhandler ikke nærmere hvordan denne løsningen skal være. Datatilsynet har derfor ingen forutsetning for å kunne kommentere på dette forslaget. Tilsynet legger til grunn at den løsningen som velges er i samsvar med personvernregelverket, herunder krav til forsvarlig sikring av helseopplysninger. En løsning hvor kommunehelsetjenesten har tilgang til spesialisthelsetjenestens systemer er ikke tillatt etter dagens helseregisterlov.

Datatilsynet stiller seg tilgjengelig for deltakelse i arbeidet med å finne en løsning som er i samsvar med personvernregelverket.

Tilsynet forutsetter at en slik utlevering av helseopplysninger har gyldig rettslig grunnlag.

Kapittel 4: Forskrift om kommunal medfinansiering

Datatilsynet viser til innspillene til kapittel 3, da de foreslåtte forskriftene er likelydende.

Kapittel 5: Forslag til endringer i Norsk pasientregisterforskriften (NPR)

Det forutsettes at data fra NPR skal brukes som grunnlag for økonomisk oppgjør mellom kommunene og de regionale helseforetakene. Helsedirektoratet skal forvalte det økonomiske oppgjøret, og vil derfor ha behov for tilgang til opplysninger om de tjenestene som pasienten mottar i spesialisthelsetjenesten. Opplysningene skal ikke være direkte personidentifiserbare, men antallet variabler medfører at opplysningene ikke kan anses å være anonyme.

Hovedformålet til NPR går fram av forskriften § 1-2, og departementet vurderer at det ligger innenfor hovedformålet til NPR å behandle opplysninger som grunnlag for forvaltning av oppgjørsordninger knyttet til kommunal medfinansiering. Departementet mener at det allikevel er en fordel om ordlyden i formålsbestemmelsen endres slik at dette formålet går uttrykkelig frem.

Datatilsynet er enig i at bruk av NPR til forvaltning av kommunal finansiering ikke er uforenelig med NPRs formål. Tilsynet finner støtte for dette synspunktet i NPR-forskriftens formålsbestemmelse og i forarbeidene til forskriften.

Datatilsynet er også enig i at Helsedirektoratets forvaltning av ordningene er forutsatt av at det utleveres opplysninger, og at en slik utlevering må være i samsvar med kapittel 3 i NPR-forskriften. Det er lite hensiktsmessig å basere en slik utlevering på konsesjon, og støtter forslaget om å endre forskriftens § 3-3 til å også omfatte slike utleveringer til

Helsedirektoratet. Datatilsynet støtter departementets presisering av at det må utleveres separate datasett til Helsedirektoratet ut i fra de forskjellige ordningene de skal forvalte, og at det må sees hen til hvert enkelt formål hvilke opplysninger som er relevante og nødvendige.

Kapittel 8: Helsepersonellovens anvendelse

I kapittel 8 drøftes behovet for å gjøre unntak fra hovedregelen i helse- og omsorgstjenesteloven § 2-1 som gir helsepersonelloven anvendelse for alle som yter tjenester etter loven.

Datatilsynet viser til synspunktene som fremgår av tilsynets høringssvar forlag til ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester av 14. januar 2011. Datatilsynet stiller seg positivt til departementets forslag til å differensiere mellom personell som yter tjenester som er å anse som helsehjelp og tjenester som ikke er å anse som dette, og at det bør utarbeides særskilte regler for journalføringsplikt for sistnevnte gruppe.

Departementet ber om innspill om hva slags dokumentasjonsplikt som bør gjelde for personell som ikke anses å yte helsehjelp, og innspill om hvilke konkrete problemstillinger et fremtidig regelverk bør avklare. Datatilsynet viser til innspillene i høringssvar av 14. januar 2011, særlig til punkt 7.3.

Et grunnleggende personvernprinsipp er at det ikke skal registreres flere opplysninger enn det som er nødvendig for å gjennomføre formålet med registreringen, og det bør derfor ikke innføres dokumentasjonsplikt uten at dette er nødvendig for å kunne gjennomføre de aktuelle tjenestene etter helse- og omsorgsloven.

Tilsynet mener at omfanget av dokumentasjonsplikten bør bero på en faglig vurdering av behovet for dokumentasjonen, og at det er hensiktsmessig å se hen til helselovgivningens bestemmelser vedrørende hva som er journalverdig. Datatilsynet fremhever at det ut i fra erfaringer fra tilsynets forvaltningspraksis vil være behov for nærmere reguleringer av hvilke opplysninger som skal dokumenteres.

Det fremtidige regelverket må sikre at personvernlovgivningen blir etterlevd. Datatilsynet vil komme med nærmere tilbakemeldinger i høringsarbeidet i forbindelse med slik lovgivning.

Med hilsen

Bjørn Erik Thon
Direktør

Camilla Nervik
rådgiver

Kopi: Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet, Statsforvaltningsavdelingen, Pb 8004 Dep, 0030 Oslo